

† Janusz Ostrowski 1927-2015

28 października b.r. zmarł w Warszawie w wieku lat 88 dr Janusz Ostrowski, jeden z pierwszych pracowników naukowych naszego Instytutu. W okresie okupacji, po wysiedleniu jego rodziny z Łodzi włączonej do Rzeszy, osiedla się w Warszawie. Mimo niepełnoletności dostaje się do służby pomocniczej w jednostce straży pożarnej przy ulicy Nowolipki. W czasie likwidacji warszawskiego getta uczestniczy w gaszeniu niektórych, wskazanych przez Niemców, obiektów i przy tej okazji pomaga ukrywającym się tam Żydom. Bierze udział w powstaniu warszawskim na Żoliborzu w zgrupowaniu „Żyrafa”, gdzie zostaje ranny; uraz nogi pozostaje mu do końca życia. Należy do pierwszych powojennych roczników studentów fizyki Uniwersytetu Warszawskiego. Pełni funkcje asystenta na pierwszej pracowni fizycznej w Zakładzie Fizyki Doświadczalnej przy ulicy Hożej. Po utworzeniu Instytutu Fizyki PAN (1953) zostaje w nim zatrudniony, gdzie prowadzi badania zjawisk fotoelektrycznych w napyłanych warstwach PbS. Były to pierwsze półprzewodniki jakimi dysponowali wówczas fizycy polscy. W 1959 r. doktoryzuje się pod kierunkiem prof. Leonarda Sosnowskiego. Tematem pracy doktorskiej jest odkryte przez niego zjawisko rekombinacji zderzeniowej nośników ładunku, dziś znane powszechnie jako „rekombinacja Auger’a”. Będąc przewodniczącym Rady Zakładowej ZNP w Instytucie, naraża się swoimi publicznymi wystąpieniami władzom partyjnym Akademii. Szykanowany, w 1969 „emigruje” do Wielkiej Brytanii a następnie do USA, gdzie przebywa ponad 20 lat. Przy okazji, uprowadza ze sobą „najpiękniejszą dziewczynę na Hożej”, za jaką uważali niektórzy ówczesną szefową pracowni fotograficznej (była taka pracownia, zanim nastąpiła era kserografii). W USA pracuje m.in. jako ekspert od aparatury biomedycznej w szpitalach nowojorskich. Po powrocie do kraju na początku lat 90. zajmuje się m.in. popularyzacją nauki wśród młodzieży szkolnej oraz działalnością społeczną w ramach Polskiej Partii Socjalistycznej, z którą był związany tradycją rodzinną. Jest autorem wielu artykułów z dziedziny historii nauki, dydaktyki, ekologii, etyki. Polecam jego ciekawe wspomnienia z okresu „gaszenia getta” i powstania warszawskiego, które można znaleźć w Internecie pod hasłem: janusz ostrowski fizyk.

Autorem wspomnień o dr. Januszu Ostrowskim jest prof. dr hab. Tadeusz Figielski.